

Отже, ланцюжки однорідних членів речення як явище стилістичного синтаксису відіграють у мікроструктурі творів У. Йонзона неабияку роль. Відкритість їхньої форми символізує некатегоричність суджень та демонструє процес “пошуку правди” через підбір влучного виразу для наочної та образної характеристики об’єкту. Іншими лінгвостилістичними функціями цих структур є мовне очуднення та створення ефекту динаміки, емоційності, емфатичності. Ці фігури, завдяки своїй семантичній глибині та стилістичній багатогранності, дають багатий матеріал для інтерпретації їхньої метафорики і образності. При цьому, дуже часто фігури безсполучниковості та багатосполучниковості виступають каркасом розлогих синтаксичних структур, ритмічний рисунок яких перебуває в контексті паратаксісного ладу мови творів У. Йонзона. Поєднання синтаксичних та семантичних аспектів є перспективним підходом при розгляді стилістики прози У. Йонзона.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Болотнова Н. С. Коммуникативная стилистика текста : словарь-тезаурус / Н.С. Болотнова. – М. : Флинта : Наука, 2009. – 384 с.
2. Ветвінська Т. Л. Однорідні члени речення як стилістичний засіб в епічній розповіді (на матеріалі англійської мови) / Т. Л. Ветвінська // Вісник Київського університету. Серія іноземної філології. – К. : Вид-во Київського ун-ту, 1970. – № 4. – С. 9 – 14.
3. Захаров Ю. М. Пунктуаційна своєрідність тексту романів Уве Йонзона як вияв “поетики припущень” / Ю. М. Захаров // Гуманітарний вісник : Всеукр. зб. наук. пр. Серія “Іноземна філологія”. – Черкаси : ЧДТУ, 2007. – Число 11, т. 2. – С. 353 – 359.
4. Johnson U. Das dritte Buch über Achim / Uwe Johnson. – Frankfurt a. M. : Suhrkamp, 1992. – 301 S.
5. Johnson U. Mutmassungen über Jakob / Uwe Johnson. – Frankfurt a. M. : Suhrkamp, 1992. – 307 S.
6. Last A. Von „Ingrid Babendererde“ zu „Jahrestage“. Ein stilistischer Streifzug durch Uwe Johnsons Romane / Andreas Last // Internationales Uwe- Johnson-Forum. Beiträge zum Werkverständnis und Materialien zur Rezeptionsgeschichte : [Hrsg. von C. Gansel, B. Neumann, N. Riedel]. – Frankfurt a. M. [u. a.] : Lang, 1996. – Bd. 4. – S. 13 – 67.
7. Popp H. Lektürehilfen Uwe Johnson, „Mutmassungen über Jakob“ / Hansjürgen Popp. – Stuttgart : Klett, 1988. – 148 S.
8. Riesel E. Deutsche Stilistik / Elise Riesel, Eugenia Schendels. – Moskau : Verlag Hochschule, 1975. – 316 S.
9. Riesel E. Theorie und Praxis der linguostilistischen Textinterpretation / E. Riesel. – Moskau : Verlag Hochschule, 1974. – 184 S.
10. Schwarz W. J. Der Erzähler Uwe Johnson / Wilhelm Johannes Schwarz. – Bern [u. a.] : Francke, 1970. – 107 S.
11. Steger H. Rebellion und Tradition in der Sprache von Uwe Johnsons „Mutmaßungen über Jakob“ / Hugo Steger // Zwischen Sprache und Literatur. Drei Reden : [Hugo Steger]. – Göttingen : Sachse & Pohl, 1967. – S. 43 – 69.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Юрій Захаров – кандидат філологічних наук, асистент кафедри німецької філології Львівського національного університету імені Івана Франка.

Наукові інтереси: лінгвістика тексту, стилістика тексту, історичне мовознавство, фонологія.

УДК 811.111'42

СЕМАНТИКА ПСИХОНАРАТИВУ В КОНТЕКСТІ СЮЖЕТОТВОРЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ ДЖ. М. КУТЗЕЕ)

Наталія ІЗОТОВА (Київ, Україна)

У статті описуються способи та форми втілення психонаративу в романах відомого південноафриканського письменника Дж. М. Кутзее. Психонаратив розглядається в роботі з двох позицій: як наративна техніка, спрямована на зображення внутрішнього світу персонажа, його психологічного та емоційного стану; і як вербальне представлення ситуацій та подій, що розкривають внутрішній світ героя роману.

Ключові слова: ідіостиль, ідіожанр, психонаратив, психологізм, сюжет, точка зору, лист, щоденник.

The article focuses on the ways and forms of psychonarrative in J. M. Coetzee's fiction. Psychonarrative is viewed from two perspectives: as a narrative technique aimed at the depiction of the personage's inner world, his/her psychological and emotional state; and as a verbal representation of situations and events which reveal the personage's inner world.

Key words: idiostyle, idiogenre, psychonarrative, psychologism, plot, point of view, letter, diary.

Розуміння наративу як засобу організації, осмислення та упорядкування особистого досвіду, який ніби "упаковую" [7: 208] життєвий шлях людини в певному соціокультурному контексті, дозволяє не лише простежити процеси осягнення та інтерпретації людиною дійсності крізь призму конкретних соціокультурних кодів, але й зазирнути у світ її внутрішніх переживань, емоцій, почуттів. І тут наратив з'являється у якості інтерпретаційної рамки [9: 26–27], що накладається людиною на осмислювальну нею реальність.

Художній нарратив істотно вирізняється з-поміж інших типів нарративів, адже постає як специфічний спосіб динамічного вибудовування "світу історії", ретельно продуманої автором і об'єктивованої в текстових структурах [11]. Водночас художня оповідь віддзеркалює й авторський ідіостиль, адже, застосовані автором оповідні техніки та прийоми, визначають нарративний профіль того або іншого автора. З іншого боку, на специфіку функціонування нарративу впливає й жанрова своєрідність тексту, в якому він представлений.

Матеріалом цієї розвідки слугують романи відомого південноафриканського письменника Дж. М. Кутзее, що належать до постколоніальної літератури. Такі твори вербально відтворюють природу взаємодії різнокультурних (етнічних, релігійних, національних) факторів, що виникли в результаті існування і розпаду світових колоніальних режимів [12: 12]. У смисловому аспекті, цей термін віддзеркалює в літературі протистояння між Сходом і Заходом, або ширше – взаємовплив колонізованої культури та культури, що колонізує [10: 13]. Відповідно, постколоніальні твори звертаються до проблематики людини, її життєвого досвіду в конкретному історичному, соціальному та культурному контекстах. Однією з відмінних рис постколоніальних романів визнається психологізм [13: 7; 15: 6; 17: 21], який в художній літературі передбачає "дослідження душевного життя людини в його протиріччях та глибинах" [2: 28].

Художня оповідь, що фокусується на зображенні емоційного та психологічного станів літературного персонажа, набуває статусу психонаративу, який ми розглядаємо з двох позицій. У вужчому розумінні, психонаратив постає як нарративна техніка, спрямована на зображення внутрішнього світу персонажа, його психологічного та емоційного станів, віддзеркалюючи у такий спосіб індивідуально-авторську оцінку дійсності [пор.: 6: 174]. В ширшому значенні, психонаратив – це вербальне втілення ситуацій та подій, що розкривають внутрішній світ персонажа, тобто його різноманітні психологічні стани, дії, характеристики, що відбуваються в певних просторово-часових межах. Втім, теорія психонаративу наразі залишається не до кінця висвітленою. **Актуальними** видаються питання щодо виокремлення та опису способів та форм втілення психонаративу, встановлення чинників, що впливають на репрезентацію психооповіді в різножанрових художніх текстах.

Таким чином, **мета** цієї статті полягає у визначенні семантики психонаративу в аспекті сюжетотворення. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**: 1) охарактеризувати психологізм як літературне явище; 2) встановити основні форми втілення психологізму в художньому творі; 3) з'ясувати своєрідність способів репрезентації психонаративу в романах Дж. М. Кутзее в контексті сюжетотворення; 4) розкрити семантику психонаративу в аналізованих творах Дж. М. Кутзее; 5) окреслити функціональний аспект репрезентації психологічної оповіді в романах цього автора.

Психологізм у художньому творі може розглядатися як родова ознака мистецтва слова, риса художності; результат художньої творчості (відображення психології автора, персонажа, суспільства) та як естетичний принцип, що лежить в основі художньої творчості [5]. Зародившись ще в епоху античності й середньовіччя, психологізм як літературне явище пройшов декілька етапів свого розвитку. Наприкінці ХХ – початку ХХІ століття психологізм значно змінює своє обличчя за рахунок розширення спектру чинників, що сприяють психологізації художнього твору. Наразі психологізм слугує не лише засобом художнього розкриття внутрішнього світу персонажа різноманітними мовними засобами, але й потужним сюжетотвірним та стилетвірним факторами [4: 39; 8].

Опис психонаративу в художньому творі уможливується за такими критеріями: 1) спосіб втілення психооповіді (прямий/непрямий) [пор.: 2: 297; 3]; 2) точка зору, обрана для представлення психонаративу.

Зовнішній або непрямий спосіб передбачає вербальне зображення зовнішніх виявів тих або інших емоційних та психологічних станів персонажа (міміки, жестів, вчинків, рухів, особливостей мовлення тощо). Наприклад: *With what slow steps did I enter this empty house, from which every echo has faded, where the very tread of footsole on board is flat and dull! How I longed for you to be here, to hold me, comfort me! I begin to understand the true meaning of the embrace. We embrace to be embraced* [18: 5].

Психологічний стан самотності та безпорадності головної героїні переданий у цьому уривку імпліцитно, через опис інтер'єру її занедбаного, самотнього (*this empty house, from which every echo has faded*), похмурого будинку (*where the very tread of footsole on board is flat and dull*).

Внутрішній або прямий спосіб втілення психооповіді націлений на зображення емоцій та переживань персонажів через саморозкриття, тобто сам герой розповідає про свій емоційний та психологічний стани. Текстовою формою реалізації такого психонаративу можуть слугувати внутрішній монолог, сон, сповідь, щоденник головного героя.

Так, у романі "In the Heart of the Country" ("В серці країни") психонаратив представлений щоденниковою формою. Тут, з одного боку, використано жанровий потенціал щоденника, а з іншого – застосовано певні стилістичні модифікації, що віддзеркалюють специфіку

індивідуально-авторських трансформацій цього жанру. Композиційно твір складається з низки коротких щоденникових записів (загальною кількістю 266), що нагадують фотографії, або знімки реальності, відбиті в голові Магди, самотньої, незаміжньої жінки, яка мешкає разом зі своїм батьком та прислугою на віддаленій фермі у Кару.

Одним із прикладів індивідуально-авторського моделювання сюжетного простору аналізованого твору є залучення техніки монтажу [14: 38]: твір ніби "зшитий" з окремих фрагментів, епізодів, подій, які то повторюються, то протиставляються, то взаємовиключають один одного. Це створює ефект неоднозначності сприйняття та інтерпретації подій роману, дозволяє читачеві мати різні/альтернативні версії однієї й тієї ж самої події, а також показує психологічну плутанину в думках головної героїні. Прикладом такого прийому може слугувати описані в романі дві різні версії смерті батька Магди: *My father lies on his back, naked, the fingers of his right hand twined in the fingers of her left, the jaw slack, the dark eyes closed on all their fire and lighting, a liquid rattle coming from the throat, the tired blind fish, cause of all my woe, lolling in his groin (would that it had been dragged out long ago with all its roots and bulbs!). The axe sweeps up over my shoulder. All kinds of people have done it before me, wives, sons, lovers, heirs, rivals. I am not alone* [19: 12].

The door of my father's room is locked against me but the window is open, as ever. I have had enough, tonight, of listening of the sounds that other people make. Therefore it is necessary to act swiftly, without thinking, and, since I cannot plug my ears, to hum softly to myself. I slide the barrel of the rifle between the curtains. Resting the stock on the windowsill I elevate the gun until it points very definitely toward the far ceiling of the room and, closing my eyes, pull the trigger [19: 66].

Текстове напруження, психологізм досягається в зазначеному романі завдяки нелінійності психооповіді. Свідомість головної героїні спрямована одночасно в трьох часових вимірах – теперішнє, минуле майбутнє. Наприклад: *I grew up with the servants' children. I spoke like one of them before I learned to speak like this. I played their stick and stone games before I knew I could have a dolls' house with Father and Mother and Peter and Jane asleep in their own beds and clean clothes ready in the chest whose drawers slid in and out whole Nan the dog and Felix the cat snoozed before the kitchen coals. [...] How am I to endure the ache whatever it is that is lost without a dream of a pristine age, tinged perhaps with violet of melancholy, and a myth of expulsion to interpret my ache to me? [...] My lost world is a world of men, of cold nights, woodfire, gleaming eyes, and a long tale of dead heroes in a language I have not unlearned* [19: 7].

Психологічний стан Магди зображений у цьому фрагменті крізь призму минулого. Розмірковуючи про своє теперішнє життя, вона відчуває біль (*the ache*), розгубленість та спустошеність (*my lost world*), ностальгію за дитячими емоціями та відчуттями. Тому у боротьбі із самотністю Магда вимушена шукати друзів серед робітників на фермі.

Композиційною формою втілення психонаративу в романі "Age of Iron" ("Залізне століття") слугує лист. Характерною рисою листа є те, що конструювання сюжету відбувається самими персонажами, котрі відбирають ті події, про які хочуть розповісти у листі, та замовчують про події неважливі для них на момент написання листа. Тут лист головної героїні є ніби емоційним зверненням матері до своєї доньки, яка вже давно мешкає в іншій країні: *My dearest child, I am in a fog of error. The hour is late and I do not know how to save myself. As far as I can confess, to you I confess. What is my error, you ask? If I could put it in a bottle, like a spider, and send it to you to examine. I would do so. But it is like a fog, everywhere and nowhere. I cannot touch it, trap it, put a name to it. [...] That is my first word, my first confession. I do not want to die in the state I am in, in a state of ugliness. I want to be saved. How shall I be saved? By doing what I do not want to do. That is the first day: that I know* [18: 136].

Виокремлений фрагмент описує стан тривоги та відчаю головної героїні, яка, розуміючи неминучість смерті, намагається виправити зроблені протягом життя помилки і у такий спосіб врятувати себе. Місіс Керрен усвідомлює, що лише зусилля над собою, руйнування власних стереотипів допоможе і заспокоїть її перед смертю. Ідея занепокоєння та хвилювання втілюється в цьому контексті, по-перше, за допомогою повторення іменника *confession*; по-друге, художнім порівнянням (*But it is like a fog, everywhere and nowhere*); по-третє, низкою питальних речень, звернених до самої себе (*What is my error, you ask?, How shall I be saved?*).

Важливим чинником моделювання сюжетного простору в романах Дж. М. Кутзее, є точка зору, концептуальна позиція, або ракурсі зображення, обрані автором для репрезентації психологічного стану головного героя. Так, доступ до емоційної сфери головного героя читач отримує, по-перше, з прямих авторських коментарів та роздумів. Серед переваг такої точки зору можна зазначити глибину, повноту зображення внутрішнього світу персонажа, об'єктивність. Наприклад: *His son is inside him, a dead baby in an iron box in the frozen earth. He does not know how to resurrect the baby or – what comes to the same thing – lacks the will to do so. He is paralysed. Even while he is walking down the street, he thinks of himself as paralysed. Every gesture of his hands is made*

with the slowness of a frozen man. He has no will; or rather, his will has turned into a solid block, a stone that exerts all its dumb weight to draw him down into stillness and silence.

He knows what grief is. This is not grief. This is death, death coming before its time, come not to overwhelm him and devour him but simply to be with him. It is like a dog that has taken up residence with him, a big grey dog, blind and deaf and stupid and immovable. When he sleeps, the dog sleeps; when he wakes, the dog wakes; when he leaves the house, the dog shambles behind him [MP: 48].

Емоційний стан безпорадності та болі головного героя роману Дж. М. Кутзее "The Master of Petersburg" ("Осінь у Петербурзі") після смерті сина вербально представлений, по-перше, за допомогою лексем *paralysed* із семантикою 'безпорадності' ('helplessness') [16: 1027] та *grief* із семантикою 'страждання', 'біль' ('suffer', 'hurt') [там само: 874]; по-друге, образними засобами: метафорами (*the slowness of a frozen man; his will has turned into a solid block; a stone that exerts all its dumb weight to draw him down into stillness and silence*); персоніфікацією (*death coming before its time, come not to overwhelm him and devour him*); художнім порівнянням (*It is like a dog that has taken up residence with him*); паралельними образами (*When he sleeps, the dog sleeps; when he wakes, the dog wakes; when he leaves the house, the dog shambles behind him*). На синтаксичному рівні текстове напруження створюються за допомогою синтаксичного паралелізму.

По-друге, психонаратив може бути представлений з позиції головного героя, і тоді він постає як авторпсихонаратив. Основними рисами такого ракурсу зображення є суб'єктивність, достовірність, "ефект виправдання", сповіді, що випливає із суб'єктивного погляду на події (зображений світ обмежується свідомістю та світосприйняттям оповідача) [1: 345]. Наприклад: *I am a black widow in mourning for the uses I was never put to. All my life I have been left lying about, forgotten, dusty, like an old shoe, or when I have been used, used as a tool, to bring the house to order, to regiment the servants. But I have quite another sense of myself, glimmering tentatively somewhere in my inner darkness: myself as a sheath, as a matrix, as protectrix of a vacant inner space. I move through the world not as a knife blade cutting the wind, or as a tower with eyes, like my father, but as a hole, a hole with a body draped around it, the two spindly legs hanging loose at the bottom and the two bony arms flapping at the sides and the big head lolling on top* [19: 44].

Психологічний стан відчаю та розчарування головної героїні вербально представлений тут за допомогою метафори (*I am a black widow in mourning*); низки художніх порівнянь (*like an old shoe; as a tool, to bring the house to order, to regiment the servants*); в тому числі тих, що базуються на протиставленні (*not as a knife blade cutting the wind, but as a hole, a hole with a body draped around it*); метонімії (*the two spindly legs hanging loose at the bottom and the two bony arms flapping at the sides and the big head lolling on top*).

Таким чином, психонаратив, отримуючи в художньому тексті пряме та непряме втілення, слугує потужним засобом моделювання сюжетного простору літературного твору. Слід зазначити, що визначені способи та форми репрезентації психооповіді можуть вживатися одночасно і взаємодіяти один з одним в композиційній та наративній структурі художнього твору.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку вбачаємо в розробці комплексної методики дослідження психонаративу, представленого в художньому тексті.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Атарова К. Н. Семантика и структура повествования от первого лица в художественной прозе / К. Н. Атарова, Г. А. Лескис // Известия АН СССР. Сер. Литературы и языка, 1976. – Т. 35. – № 4. – С. 343–356.
2. Гинзбург Л. Я. О психологической прозе / Л. Я. Гинзбург. – М.: INTRADA, 1999. – 415 с.
3. Гудонене В. Искусство психологического повествования (от Тургенева к Бунину) / В. Гудонене. – Вильнюс: Изд-во Вильн. гос. ун-та, 1998. – С. 8–11.
4. Золотухина О. Б. Психологизм в литературе: пос. по спецк. для студ. / О.Б. Золотухина. – Гродно: ГрГУ, 2009. – 181 с.
5. Иезуитов А. Проблемы психологизма в литературе / А. Иезуитов // Проблемы психологизма в советской литературе. – Л.: Ленинград. отд-е / Наука, 1970. – С. 38–40.
6. Клеменова Е. М., Кудряшов И. А. Психоповествование как нарративная техника авторского моделирования художественного дискурса / Е. М. Клеменова, И. А. Кудряшов // Труды Рост. гос. ун-та путей сообщения. – №1 (22), 2013. – С. 174.
7. Мамардашвили М. Психологическая топология пути М. Пруст "В поисках утраченного времени" / М. Мамардашвили. – СПб.: Изд-во Русского Христианского гуманитарного ин-та; Журнал "Нева", 1997. – 473 с.
8. Проскурнин Б. М. Художественный психологизм до и после Фрейда (русский и зарубежный опыт) // Филологические заметки. – 2008. – №1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://philologicalstudies.org/dokumenti/2008/vol1/3/5.pdf>
9. Розуміння та інтерпретація життєвого досвіду як чинник розвитку особистості: монографія / за ред. Н. В. Чепелевої. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 276 с.
10. Сидорова О. Г. Британский постколониальный роман последней трети XX века в контексте литературы Великобритании / О. Г. Сидорова. – Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2005. – 262 с.
11. Татару Л. В. Композиционный ритм и когнитивная логика нарративного текста (сборник Дж. Джойса "Дублинцы") / Л. В. Татару // Изв-я Рос. гос. пед. ун-та им. А. И. Герцена, 2008. – Вып. №75. – С. 23 – 37.

12. Толкачев С. П. Мультикультурализм в постколониальном пространстве и кросс-культурная английская литература // Знание. Понимание. Умение, 2013. – № 1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2013/1/Tolkachev_Multiculturalism-Cross-cultural-Literature/
13. Attridge D. Coetzee and the Ethics of Reading: Literature in the Event / D. Attridge. – Chicago: The University of Chicago Press, 2004. – 225 p.
14. Dynarowicz E. Narrative strategies in J. M. Coetzee's *In the Heart of the Country*: commentary on (post)colonial guilt / E. Dynarowicz [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.academia.edu/2945465/>
15. Head D. The Cambridge Introduction to J. M. Coetzee / D. Head. – Cambridge: Cambridge University Press, 2013. – 115 p.
16. Roget's Thesaurus of English Words and Phrases. – Harlow: Longman, 2005. – 1254 p.
17. Zimble J. J. M. Coetzee and the Politics of Style / J. Zimble. – N. Y.: Cambridge University Press, 2014. – 232 p.
18. Coetzee J. M. Age of Iron / J. M. Coetzee. – N. Y.: Penguin Books, 2012. – 198 p.
19. Coetzee J. M. In the Heart of the Country / J. M. Coetzee. – L.: Vintage, 1999. – 151 p.
20. Coetzee J. M. The Master of St. Petersburg / J. M. Coetzee. – N. Y.: Penguin Books, 2011. – 194 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Наталія Ізотова – кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри лексикології і стилістики англійської мови імені професора О.М. Мороховського Київського національного лінгвістичного університету.

Наукові інтереси: лінгвостилістичні, лінгвопоеетологічні та когнітивні дослідження художнього тексту.

УДК 801.632:82-193

ОСОБЛИВОСТІ ЗВУКОВОЇ ТА МЕТРИКО-РИТМІЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОЇ ПОЕЗІЇ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕЗІЇ NURSERY RHYMES)

Тетяна КІБАЛЬНИКОВА (Кіровоград, Україна)

У статті розглядаються основні особливості звукової та метрико-ритмічної організації дитячої поезії Nursery Rhymes з позиції теорії іконічності. Доведено, що фонетичні засоби набувають додаткового семантичного навантаження в дитячій поезії і є головними засобами впливу на почуттєву сферу дитини.

Ключові слова: дитяча поезія, іконічність, звуковий повтор, звукопис, метрико-ритмічна схема.

The article considers basic peculiarities of sound, meter and rhythm patterns in the Nursery Rhymes poetry for children in the aspect of the theory of iconicity. It has been proved that phonetic means become semantically significant in the poems for children and are the main means of influencing the child's feelings.

Key words: poetry for children, iconicity, sound repetition, onomatopoeia, metrical-rhythmic pattern.

Останніми роками англійський дитячий фольклор, насамперед дитяча поезія Nursery Rhymes, усе частіше стають предметом сучасних лінгвістичних досліджень. Наразі інтенсивно вивчається питання мовної картини світу в текстах дитячої поезії [1], розглядаються їхні лінгвоментальні та лінгвокультурні характеристики [6]. Проблеми фонетичної організації дитячої поезії посідають одне з провідних місць з-поміж актуальних питань фоностилістики та фоносемантики. Так, Г.А. Єгорова [2] та А.Р. Субаєва [7] вивчають звукообразальні особливості дитячої поезії, М.А. Смуць здійснює експериментально-фонетичне дослідження ролі фонетичної структури дитячої поезії з ритмічним рухом [5]. Попри всю різноманітність досліджень фонетичної будови дитячих віршів, залишаються невивченими особливості звукової та метрико-ритмічної організації дитячої поезії в аспекті теорії іконічності, що й обумовлює **актуальність** нашої наукової розвідки.

Метою дослідження є з'ясування механізму дії принципу іконічності на фонетичному рівні організації поетичного тексту. Головні **завдання** статті полягають у тому, щоб виявити основні звукові та метрико-ритмічні особливості дитячої поезії Nursery Rhymes та визначити їх роль у створенні образності вірша.

В основу цієї наукової розвідки покладена семіотична теорія про знаки, розроблена Ч.С. Пірсом і Ч.В. Моррісом, котрі трактують мовний знак як єдність означника й означуваного та класифікують знаки за ступенем іконічності. У знаках-іконах відношення між означником і означуваним базується на їхній подібності. Формальним аспектом побудови поетичного тексту є його звукова та метрико-ритмічна схема. Отже, уподібнення знаків відбувається переважно за звучанням і метрико-ритмічним малюнком. З цього випливає, що звуки та метрико-ритмічні схеми в поезії стають інформативними, набувають додаткового значення, відіграють особливу роль у створенні образності вірша.

Факт, що принцип іконічності на фонетичному рівні організації дитячих віршів набуває особливої значущості, можна пояснити законами онтогенезу мовлення. У процесі розвитку дитячого мовлення першочерговими стають артикуляційні та рухові інстинкти. Звуки в мовленні дитини стають знаками певної ситуації – реакції або враження дитини. У своїй науковій праці